

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
HOT	Hostalaría e turismo	CSHOT04	Dirección de cociña	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0506	Formación e orientación laboral	2023/2024	3	107	107
MP0506_12	Prevenção de riscos laborais	2023/2024	3	45	45
MP0506_22	Equipos de traballo, dereito do traballo e da seguridade social, e procura do emprego	2023/2024	3	62	62

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	NICOLÁS GIL FERNÁNDEZ
Outro profesorado	

Estado: Supervisada

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Nos últimos anos produciuse unha importante perda de emprego practicamente en todos os sectores produtivos agás no sector servizos, incluíndo a hostalería que experimentou un repunte. Por outra parte Galicia ven de converterse nun importante destino turístico, sendo a cuarta comunidade con maior oferta de establecemento de aloxamento e restauración. (Datos de novembro de 2010 Expogalaecia)

Tamén é destacable que o Camiño de Santiago acadou unha trascendencia internacional que fai que aumenten ano a ano os visitantes na nosa comunidade, salientando que provincia de Pontevedra forma parte do Camiño portugués e conta cunha importante infraestrutura hostaleira.

Tendo en conta que o sector turístico galego é, o que máis contribúe ao PIB da nosa Comunidade, así como á creación de emprego, é evidente a necesidade de seguir formando profesionais de calidade que ocupen os postos que seguirá a demandar o mercado.

As ensinanzas do módulo céntranse en fomentar a empregabilidade do alumnado que supere estas ensinanzas e facilitar a súa incorporación ao mundo do traballo. Ase mesmo a superación do módulo capacita ao alumnado para levar a cabo responsabilidades profesionais equivalentes ás que precisas as actividades de nivel básico en prevención de riscos laborais, establecidas no RD 39/1997 do 17 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento dos servizos de prevención.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	O Dereito á saúde	Establece a vinculación entre a profesión e a saúde e define os conceptos básicos en materia de prevención de riscos laborais.	7	6
2	Mellor previr que curar	Analiza os factores de risco laboral así como os accidentes de traballo e a enfermidade profesional.	17	16
3	A planificación que mingua os riscos	Nesta unidade o alumnado creará parte dun plan de prevención de riscos laborais e aprenderá actuacións básicas en situacións de emerxencia.	10	8
4	A actuación que nos protexe	Analiza a sinalización de seguridade e os equipos de protección individual e adestra nas técnicas de primeiros auxilios.	11	12
5	A forza da cooperación	Fomento da participación activa e responsable no traballo en equipo. Representación das técnicas de dinámica de grupos e técnicas de solución de conflitos.	3	3
6	Dereito, relacións e condicións laborais.	Identificación das fontes de dereito laboral e dos organismos públicos que poden intervir nunha relación laboral. Recoñecer a lexislación laboral vixente así como os dereitos e deberes derivados dunha relación laboral. Analízanse as condicións de traballo en especial da xornada e o salario.	17	16
7	O contrato de traballo	Analiza as diferentes modalidades de traballo e identifica as situacións nas que pode modificarse de xeito legal. Diferenciar os casos de suspensión e extinción do contrato, identificando os dereitos e obrigas que se derivan en cada suposto.	9	8
8	Sindicalismo e movemento obreiro	Distinción dos órganos de representación dos traballadores na empresa, coñecendo as súas funcións, garantías e forma de elección. Coñecemento do proceso de conflito e negociación colectiva.	9	8
9	A acción protectora da Seguridade Social.	Coñecemento do estrutura e réximes da Seguridade Social, identificando as obrigas do empresario e traballador coa SS. Realización de cálculos básicos das prestacións contributivas máis comúns coma incapacidade temporal ou desemprego.	10	10
10	Construíndo futuro	Planificación dun itinerario formativo-profesional acorde aos intereses, capacidades e competencias. Técnicas de procura de emprego. Fases dun proceso de selección (currículum vitae, entrevista de traballo e carta de presentación).	14	13

4. Por cada unidade didáctica
4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	O Dereito á saúde	7

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Recoñece os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionados coa seguridade e a saúde laboral.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Relacionáronse as condicións laborais coa saúde da persoa traballadora.
CA1.2 Distinguíronse os principios da acción preventiva que garanten o dereito á seguridade e á saúde das persoas traballadoras.
CA1.3 Apreciouse a importancia da información e da formación como medio para a eliminación ou a redución dos riscos laborais.
CA1.5 Valoráronse as medidas de protección específicas de persoas traballadoras sensibles a determinados riscos, así como as de protección da maternidade e a lactación, e de menores.
CA1.6 Analizáronse os dereitos á vixilancia e protección da saúde no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración
CA1.7 Asumiuse a necesidade de cumprir as obrigas das persoas traballadoras en materia de prevención de riscos laborais.

4.1.e) Contidos

Contidos
Relación entre traballo e saúde. Influencia das condicións de traballo sobre a saúde.
Conceptos básicos de seguridade e saúde laboral.

Contidos
Análise dos dereitos e das obrigas das persoas traballadoras e empresarias en prevención de riscos laborais.
Protección de persoas traballadoras especialmente sensibles a determinados riscos.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Mellor previr que curar	17

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Avalía as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector de hostalaría e, en concreto, do subsector de restauración.	NO
RA4 - Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico superior en dirección de cociña.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Determináronse as condicións de traballo con significación para a prevención nos contornos de traballo relacionados co perfil profesional de técnico superior en dirección de cociña.
CA2.2 Clasifícanse os factores de risco na actividade e os danos derivados deles.
CA2.3 Clasifícanse e describíronse os tipos de danos profesionais, con especial referencia a accidentes de traballo e doenzas profesionais, relacionados co perfil profesional de técnico superior en dirección de cociña.
CA2.3.1 Levouse a cabo a investigación dun accidente de traballo
CA2.4 Identifícanse as situacións de risco máis habituais nos contornos de traballo das persoas coa titulación de técnico superior en dirección de cociña.
CA2.6 Vinculáronse os estereotipos de masculinidade hexemónica cunha maior sinistralidade
CA4.1 Definíronse as técnicas e as medidas de prevención e de protección que se deben aplicar para evitar ou diminuír os factores de risco, ou para reducir as súas consecuencias no caso de materializarse.

4.2.e) Contidos

Contidos
<p>Investigación dos accidentes de traballo</p> <p>Estereotipos de masculinidade e a súa vinculación coa sinistralidade</p> <p>Análise de factores de risco ligados a condicións de seguridade, ambientais, ergonómicas e psicosociais.</p> <p>Determinación dos danos á saúde da persoa traballadora que se poden derivar das condicións de traballo e dos factores de risco detectados.</p> <p>Riscos específicos no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración en función das probables consecuencias, do tempo de exposición e dos factores de risco implicados.</p> <p>Medidas de prevención e protección individual e colectiva.</p>

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	A planificación que mingua os riscos	10

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Recoñece os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionados coa seguridade e a saúde laboral.	NO
RA2 - Avalía as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector de hostalaría e, en concreto, do subsector de restauración.	NO
RA3 - Participa na elaboración dun plan de prevención de riscos e identifica as responsabilidades de todos os axentes implicados.	SI
RA4 - Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico superior en dirección de cociña.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Comprendéronse as actuacións axeitadas ante situacións de emerxencia e risco laboral grave e inminente.

Criterios de avaliación
CA2.5 Levouse a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade.
CA3.1 Valorouse a importancia dos hábitos preventivos en todos os ámbitos e en todas as actividades da empresa.
CA3.2 Clasificáronse os xeitos de organización da prevención na empresa en función dos criterios establecidos na normativa sobre prevención de riscos laborais.
CA3.3 Determináronse os xeitos de representación das persoas traballadoras na empresa en materia de prevención de riscos.
CA3.4 Identificáronse os organismos públicos relacionados coa prevención de riscos laborais.
CA3.5 Valorouse a importancia da existencia dun plan preventivo na empresa que inclúa a secuencia de actuacións para realizar en caso de emerxencia.
CA3.6 Estableceuse o ámbito dunha prevención integrada nas actividades da empresa, e determináronse as responsabilidades e as funcións de cadaquén.
CA3.7 Definiuse o contido do plan de prevención nun centro de traballo relacionado co sector profesional da titulación de técnico superior en dirección de cociña.
CA3.8 Proxectouse un plan de emerxencia e evacuación para unha pequena ou mediana empresa do sector de actividade do título.
CA4.4 Analizáronse os protocolos de actuación en caso de emerxencia.

4.3.e) Contidos

Contidos
Actuación responsable no desenvolvemento do traballo para evitar as situacións de risco no seu contorno laboral.
Avaliación dos riscos atopados en situacións potenciais de traballo no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración.
Xestión da prevención na empresa: funcións e responsabilidades.
Órganos de representación e participación das persoas traballadoras en prevención de riscos laborais.
Organismos estatais e autonómicos relacionados coa prevención de riscos.
Planificación da prevención na empresa.
Plans de emerxencia e de evacuación en contornos de traballo.
Elaboración dun plan de emerxencia nunha empresa do sector.

Contidos
Participación na planificación e na posta en práctica dos plans de prevención.
Protocolo de actuación ante unha situación de emerxencia.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	A actuación que nos protexe	11

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico superior en dirección de cociña.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.2 Analizouse o significado e o alcance da sinalización de seguridade de diversos tipos.
CA4.3 Seleccionáronse os equipamentos de protección individual (EPI) axeitados ás situacións de risco atopadas.
CA4.5 Identifícaronse as técnicas de clasificación de persoas feridas en caso de emerxencia, onde existan vítimas de diversa gravidade.
CA4.6 Identifícaronse as técnicas básicas de primeiros auxilios que se deben aplicar no lugar do accidente ante danos de diversos tipos, así como a composición e o uso da caixa de urxencias.
CA4.7 Recompiláronse e sintetizáronse as aprendizaxes adquiridas en materia de prevención de riscos laborais.

4.4.e) Contidos

Contidos
Medidas de prevención e protección individual e colectiva.
Aplicación das técnicas de primeiros auxilios.

Contidos
Actuación responsable en situacións de emerxencias e primeiros auxilios.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	A forza da cooperación	3

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Participa responsablemente en equipos de traballo eficientes que contribúan á consecución dos obxectivos da organización.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícanse os equipos de traballo en situacións de traballo relacionadas co perfil de técnico superior en dirección de cociña e valoráronse as súas vantaxes sobre o traballo individual.
CA1.2 Determináronse as características do equipo de traballo eficaz fronte ás dos equipos ineficaces.
CA1.3 Adoptáronse responsablemente os papeis asignados para a eficiencia e a eficacia do equipo de traballo.
CA1.4 Empregáronse axeitadamente as técnicas de comunicación no equipo de traballo para recibir e transmitir instrucións e coordinar as tarefas.
CA1.5 Determináronse procedementos para a resolución dos conflitos identificados no seo do equipo de traballo.
CA1.6 Aceptáronse de forma responsable as decisións adoptadas no seo do equipo de traballo.
CA1.7 Analizáronse os obxectivos alcanzados polo equipo de traballo en relación cos obxectivos establecidos, e coa participación responsable e activa dos seus membros.

4.5.e) Contidos

Contidos
Diferenciación entre grupo e equipo de traballo.
Valoración das vantaxes e os inconvenientes do traballo de equipo para a eficacia da organización.
Equipos no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración segundo as funcións que desempeñen.
Dinámicas de grupo.
Equipos de traballo eficaces e eficientes.
Participación no equipo de traballo: desempeño de papeis, comunicación e responsabilidade.
Conflito: características, tipos, causas e etapas.
Técnicas para a resolución ou a superación do conflito.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Dereito, relacións e condicións laborais.	17

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e reconéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Identifícanse o ámbito de aplicación, as fontes e os principios de aplicación do dereito do traballo.
CA2.2 Distingúronse os principais organismos que interveñen nas relacións laborais.

Criterios de avaliación
CA2.5 Valoráronse os dereitos e as obrigas que se recollen na normativa laboral.
CA2.6 Determináronse as condicións de traballo pactadas no convenio colectivo aplicable ou, en ausencia deste, as condicións habituais no sector profesional relacionado co título de técnico superior en dirección de cociña.
CA2.7 Valoráronse as medidas establecidas pola lexislación para a conciliación da vida laboral e familiar, e para a igualdade efectiva entre homes e mulleres.
CA2.8 Analizouse o recibo de salarios e identificáronse os principais elementos que o integran.
CA2.12 Identificáronse as características definitorias dos novos contornos de organización do traballo.

4.6.e) Contidos

Contidos
Dereito do traballo. Novos contornos de organización do traballo. Organismos públicos (administrativos e xudiciais) que interveñen nas relacións laborais. Análise da relación laboral individual. Dereitos e deberes derivados da relación laboral. Análise dun convenio colectivo aplicable ao ámbito profesional da titulación de técnico superior en dirección de cociña. Análise das principais condicións de traballo: clasificación e promoción profesional, tempo de traballo, retribución, etc.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	O contrato de traballo	9

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e reconéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.3 Identifícanse os elementos esenciais dun contrato de traballo.
CA2.4 Analizáronse as principais modalidades de contratación e identifícanse as medidas de fomento da contratación para determinados colectivos.
CA2.9 Identifícanse as causas e os efectos da modificación, a suspensión e a extinción da relación laboral.

4.7.e) Contidos

Contidos
Modalidades de contrato de traballo e medidas de fomento da contratación.
Modificación, suspensión e extinción do contrato de traballo.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Sindicalismo e movemento obreiro	9

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.10 Identifícanse os órganos de representación das persoas traballadoras na empresa.

Criterios de avaliación

CA2.11 Analizáronse os conflitos colectivos na empresa e os procedementos de solución.

4.8.e) Contidos
Contidos

0Representación das persoas traballadoras na empresa.

Conflitos colectivos.

Sindicatos de traballadores e asociacións empresariais.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	A acción protectora da Seguridade Social.	10

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Determina a acción protectora do sistema da seguridade social ante as continxencias cubertas, e identifica as clases de prestacións.	SI

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado
Criterios de avaliación

CA3.1 Valorouse o papel da seguridade social como pilar esencial do estado social e para a mellora da calidade de vida da cidadanía.

CA3.2 Delimitouse o funcionamento e a estrutura do sistema de seguridade social.

CA3.3 Identificáronse, nun suposto sinxelo, as bases de cotización dunha persoa traballadora e as cotas correspondentes a ela e á empresa.

Criterios de avaliación

CA3.4 Determináronse as principais prestacións contributivas de seguridade social, os seus requisitos e a súa duración, e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos.

CA3.5 Determináronse as posibles situacións legais de desemprego en supostos prácticos sinxelos, e realizouse o cálculo da duración e da contía dunha prestación por desemprego de nivel contributivo básico.

4.9.e) Contidos
Contidos

A seguridade social como pilar do estado social.

Estrutura do sistema de seguridade social.

Determinación das principais obrigas das persoas empresarias e das traballadoras en materia de seguridade social.

Protección por desemprego.

Prestacións contributivas da seguridade social.

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	Construíndo futuro	14

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Planifica o seu itinerario profesional seleccionando alternativas de formación e oportunidades de emprego ao longo da vida.	SI

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado
Criterios de avaliación

CA4.1 Valoráronse as propias aspiracións, motivacións, actitudes e capacidades que permitan a toma de decisións profesionais.

Criterios de avaliación
CA4.2 Tomouse conciencia da importancia da formación permanente como factor clave para a empregabilidade e a adaptación ás esixencias do proceso produtivo.
CA4.3 Valoráronse as oportunidades de formación e emprego noutros estados da Unión Europea.
CA4.4 Valorouse o principio de non-discriminación e de igualdade de oportunidades no acceso ao emprego e nas condicións de traballo.
CA4.5 Deseñáronse os itinerarios formativos profesionais relacionados co perfil profesional de técnico superior en dirección de cociña.
CA4.6 Determináronse as competencias e as capacidades requiridas para a actividade profesional relacionada co perfil do título, e seleccionouse a formación precisa para as mellorar e permitir unha axeitada inserción laboral.
CA4.7 Identificáronse as principais fontes de emprego e de inserción laboral para as persoas coa titulación de técnico superior en dirección de cociña.
CA4.8 Empregáronse adecuadamente as técnicas e os instrumentos de procura de emprego.
CA4.9 Prevíronse as alternativas de autoemprego nos sectores profesionais relacionados co título.

4.10.e) Contidos

Contidos
Coñecemento dos propios intereses e das propias capacidades formativo-profesionais.
Importancia da formación permanente para a traxectoria laboral e profesional das persoas coa titulación de técnico superior en dirección de cociña.
Oportunidades de aprendizaxe e emprego en Europa.
Itinerarios formativos relacionados coa titulación de técnico superior en dirección de cociña.
Definición e análise do sector profesional do título de técnico superior en dirección de cociña.
Proceso de toma de decisións.
Proceso de procura de emprego no sector de actividade.
Técnicas e instrumentos de procura de emprego.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Mínimos exixibles:

En cada unha das unidades didácticas figuran os criterios de avaliación que teñen a consideración de mínimos exixibles. O alumnado terá que alcanzalos para acadar a superación do módulo.

Anexo a listaxe de mínimos exixibles en termos de criterios de avaliación clasificados por unidade formativa.

Na primeira Unidade Formativa teríamos:

Relacionáronse as condicións laborais coa saúde da persoa traballadora.

Distinguíronse os principios da acción preventiva que garanten o dereito á seguridade e á saúde das persoas traballadoras.

Clasificáronse os factores de risco na actividade e os danos derivados deles.

Clasificáronse e describíronse os tipos de danos profesionais, con especial referencia a accidentes de traballo e doenzas profesionais, relacionados co perfil profesional do ciclo.

Definíronse as técnicas e as medidas de prevención e de protección que se deben aplicar para evitar ou diminuír os factores de risco, ou para reducir as súas consecuencias no caso de materializarse.

Levou a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade.

Determináronse os xeitos de representación das persoas traballadoras na empresa en materia de prevención de riscos.

Definiuse o contido do plan de prevención nun centro de traballo relacionado co sector profesional da titulación do ciclo.

Analizáronse os protocolos de actuación en caso de emerxencia.

Analizouse o significado e o alcance da sinalización de seguridade de diversos tipos.

Seleccionáronse os equipamentos de protección individual (EPI) axeitados ás situacións de risco atopadas.

Identificáronse as técnicas básicas de primeiros auxilios que se deben aplicar no lugar do accidente ante danos de diversos tipos, así como a composición e o uso da caixa de urxencias.

Na segunda unidade formativa serían:

Identificáronse os equipos de traballo en situacións de traballo relacionadas co perfil do título e valoráronse as súas vantaxes sobre o traballo individual.

Determináronse as características do equipo de traballo eficaz fronte ás dos equipos ineficaces.

Determináronse procedementos para a resolución dos conflitos identificados no seo do equipo de traballo.

Valoráronse os dereitos e as obrigas que se recollen na normativa laboral.

Determináronse as condicións de traballo pactadas no convenio colectivo aplicable ou, en ausencia deste, as condicións habituais no sector profesional relacionado co título do ciclo.

Analizouse o recibo de salarios e identificáronse os principais elementos que o integran.

Analizáronse as principais modalidades de contratación e identificáronse as medidas de fomento da contratación para determinados colectivos.

Identificáronse as causas e os efectos da modificación, a suspensión e a extinción da relación laboral.

Identificáronse os órganos de representación das persoas traballadoras na empresa.

Determináronse as principais prestacións contributivas de seguridade social, os seus requisitos e a súa duración, e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos.

Determináronse as posibles situacións legais de desemprego en supostos prácticos sinxelos, e realizouse o cálculo da duración e da contía dunha prestación por desemprego de nivel contributivo básico.

Deseñáronse os itinerarios formativos profesionais relacionados co perfil profesional do ciclo.

Identificáronse as principais fontes de emprego e de inserción laboral para as persoas coa titulación do ciclo.

Empregáronse adecuadamente as técnicas e os instrumentos de procura de emprego.

Criterios de cualificación:

Para o cálculo da cualificación do alumnado tense que ter en conta os criterios de avaliación, os instrumentos de avaliación e o peso que se indicou no punto catro da programación en cada unha das Unidades Didácticas.

A cualificación final será o resultado de aplicar o medio ponderado de todas as actividades programadas. Todas as actividades cualificaranse nunha escala do 0 ao 10, sendo preciso un 5 na media ponderada delas para a superación do módulo.

Con todo, as cifras decimais seguirán a técnica do redondeo; se son iguais ou superiores a 5 subirase á nota superior e, se son menores a 5, quedará a inferior. Por exemplo, un 6,5 supón un 7 na cualificación final, mentres que un 6,49 suporía un 6.

A entrega de actividades fóra de prazo supón unha penalización do 20% da cualificación da actividade.

Para a ponderación da cualificación en cada unha das actividades tomarase como principal criterio o tempo estimado para a súa realización na programación.

Co obxectivo de facilitar o entendemento da ponderación, anexo a seguinte táboa onde se indica o peso de cada unha das unidades didácticas, así como o das actividades ao respecto da cualificación total.

Unidade Didáctica 1. 6%

Actividade 1. Introducción á prevención. Saúde e profesión. 3,5%

Actividade 2. Análise da acción preventiva. 2,5%

Unidade Didáctica 2. 16%

Actividade 1. O accidente de traballo e a enfermidade profesional. 6%

Actividade 2. O comportamento machirulo como risco laboral. 2%

Actividade 3. Investigando un cime laboral. 3%

Actividade 4. Os factores de risco laboral. 5%

Unidade Didáctica 3. 8%

Actividade 1. O plan de prevención de riscos laborais. 5%

Actividade 2. A planificación ante a emerxencia. 3%

Unidade Didáctica 4. 12%

Actividade 1.A sinalización de seguridade. 2%

Actividade 2. Os Equipamentos de Protección Individual. 2%

Actividade 3. Os primeiros auxilios que salvan vidas. 6%

Actividade 4. Recompilación do aprendido. 2%

Unidade Didáctica 5. 3%

Actividade 1. Os equipos de traballo. 1%

Actividade 2. Dinámicas de comunicación e resolución de conflitos. 2%

Unidade Didáctica 6. 15,5%

Actividade 1. A relación laboral e o dereito do traballo. 4%

Actividade 2. A xornada e o salario. 4,5%

Actividade 3. A nómina. 5%

Actividade 4. Novas contornas e o mercado laboral na sociedade galega. 2%

Unidade Didáctica 7. 8%

Actividade 1. Modalidades do contrato de traballo. 2,5%

Actividade 2. Modificación, suspensión e extinción do contrato. 5,5%

Unidade Didáctica 8. 8%

Actividade 1. O sindicalismo e a representación na empresa. 3,5%

Actividade 2. O conflito colectivo e a negociación. 4,5%

Unidade Didáctica 9. 10%

Actividade 1. O Estado de Benestar e a Seguridade Social. 4%

Actividade 2. Prestacións da Seguridade Social: cobertura e bases de cotización. 6%

Unidade Didáctica 10. 13,5%

Actividade 1. Construindo futuro. 10%

Actividade 2. Complementando técnicas de procura de emprego. 3,5%

Se por razóns alleas á vontade do alumnado non se pode realizar a totalidade das actividades programadas, realizarase un reaxuste da ponderación, previo aviso ao alumnado, tendo en conta o tempo efectivo que se dedicou a cada unha das actividades.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Para establecer os procedementos das actividades de recuperación baséome na Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial.

No capítulo VIII da citada orde, no artigo 25.2, afirmase que a avaliación realizarase ao longo de todo o proceso formativo do alumno, polo que ten un carácter continuo. Con todo, o artigo 29.3 (capítulo IX) tamén afirma que, nos módulos superados, a cualificación final coincidirá coa obtida na terceira avaliación parcial, polo que non se trata dunha ponderación entre as tres avaliacións senón que será a nota da terceira a que se considera ao final, polo que para o cálculo da terceira avaliación teranse en conta as dúas anteriores seguindo o procedemento e ponderación explicado no punto 5 desta programación.

Así, contamos con catro momentos nos que se poden realizar as actividades de recuperación:

1. En primeiro lugar, o alumnado poderá realizar actividades de recuperación ao longo do desenvolvemento do módulo, as cales basearanse na repetición de actividades chave que non lograrse superar ou na realización de actividades alternativas. A necesidade de realizar estas últimas bebe da idea de que, ao realizarse nun momento concreto da aula, dun xeito grupal, non se poden repetir nas mesmas condicións que o resto do alumnado.
2. Por outra banda, a orde antes citada mostra unha segunda opción se a primeira non fose suficiente. O seu artigo 29.2 establece que entre a terceira avaliación parcial e a avaliación final de módulos do primeiro curso deixarase un período non superior a tres semanas que, entre outras actividades, se destinará á realización de actividades de recuperación dos módulos pendentes. Nestas tres semanas poderanse repetir as actividades non superadas na anterior recuperación coa mesma metodoloxía. Ademais, tamén se valorará o traballo realizado ao longo dese tempo.
3. Unha terceira opción é realizar as recuperacións no segundo curso, previo á realización da Formación en Centros de Traballo (FCT). Neste caso o alumnado non estaría na aula polo que a metodoloxía de avaliación é diferente. Por iso, propónse unha proba escrita de carácter teórico e práctico.
4. Por último, a derradeira opción que ten o alumnado para a recuperación é a mostrada no artigo 31.4 da orde antes citada. Trátase no caso de que o alumnado non poida acceder á FCT no período ordinario ao ter o módulo pendente. As actividades neste período seguirán a metodoloxía dos momentos 1 e 2 co fin de recuperar as partes pendentes. Indicarase, tal e como ditamina o artigo, a data final na que o alumnado será avaliado.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O artigo 25.3 do capítulo VIII da Orde do 12 de xullo anteriormente citada establece que o número de faltas que implica a perda do dereito á avaliación continua nun determinado módulo será do 10% respecto da súa duración total. É o profesorado o encargado de valorar a xustificación -ou non- desas faltas atendendo ás circunstancias persoais e laborais da alumna ou alumno concreto.

Cando aconteza esta situación de perda de avaliación continua, que na materia de Formación e Orientación Laboral corresponde á falta de asistencia a 11 sesións ou máis, o alumado terá dereito a realizar unha proba extraordinaria de avaliación previa á avaliación final de módulos correspondente (artigo 25.5 da Orde antes citada).

Esta proba consistirá nunha proba escrita de carácter teórico e práctica que conteña os contidos de todas as Unidades Didácticas expostas no punto 4 da programación.

Para a superación desta proba escrita terá que obter unha cualificación de 5 nas dúas partes correspondentes ás dúas Unidades Formativas que engloba FOL.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A presente programación non pode ser algo ríxido, pois non se poden prever todas as variables que inflúen á hora de exercer a práctica docente. Ten que ser flexible para adaptarse ás necesidades propias do alumnado e ao propio desenvolvemento da programación. Todo elo en pro da mellora da calidade educativa.

Ao longo do curso é imprescindible o seguimento do cumprimento da programación o cal materialízase a través da propia aplicación informática das programacións e nas reunións -de carácter mensual- realizadas polo departamento de FOL para dito fin.

Ademais dos mecanismos citados, o profesorado pode crear unha serie de indicadores para realizar o seguimento da programación. Neste caso, elíxense seis ítems a valorar; o logro dos obxectivos, contidos e criterios de avaliación, os recursos didácticos, as probas de coñecementos previos, as recuperacións pendentes, os temas transversais e a atención á diversidade.

Para a súa correcta organización pódense empregar as fichas de control da programación. Neste caso, vaise empregar un modelo de Excel a encher mensualmente.

Avaliación da propia práctica docente:

Ao seres o CIFP Manuel Antonio un Centro Integrado de Formación Profesional, atópase baixo o Sistema de Xestión de Calidade. Neste sentido, hai unha avaliación da práctica docente a través dunhas enquisa que realiza o propio sistema.

A maiores desa situación, nesta programación propónse dous modelos de avaliación; a auto-avaliación docente e a avaliación docente por parte do alumnado.

En calquera dos casos, a función e o propósito de ditas avaliacións é a mellora do proceso de ensino aprendizaxe.

Así, para a auto-avaliación empregarei unha ficha similar á da programación, pero con maior énfase na metodoloxía didáctica e a súa idoneidade para a consecución dos obxectivos propostos. Neste caso é unha ficha de carácter trimestral.

Por último, a avaliación que o alumnado realiza da práctica docente é a máis relevante, pois da súa percepción e análise dependerá a resposta en termos de aprendizaxe. Así, a metodoloxía empregada é a de tres fichas (unha por cada trimestre) que o alumnado encherá de forma anónima e que contemplarán aspectos como a adecuación da metodoloxía didáctica, a percepción de aprendizaxe significativa, a motivación suscitada, a capacidade de favorecer as competencias conceptuais e procedementais ou o uso dunha linguaxe axeitada.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

O proceso de avaliación inicial é esencial para ter información sobre os coñecementos previos do alumnado e as súas situacións, características persoais ou necesidades específicas que condicionen a súa aprendizaxe. Tamén é moi relevante a coordinación docente para unha mellor análise en beneficio da aprendizaxe do alumnado. De aí que, tan pronto se faga a avaliación inicial, se celebrará unha reunión do profesorado, xunto co persoal de orientación, para compartir resultados e impresións e propoñer medidas ao respecto.

Así, nas actividades do punto catro da programación pódense observar que cada Unidade Didáctica realiza algún tipo de avaliación inicial, normalmente a través da técnica do «trebón de ideas».

Porén, as sesións máis relevantes para a avaliación inicial son as referentes á primeira quincena do curso, para poder recompilar, o antes posible, a información antes citada e realizar as modificacións oportunas.

Nesta quincena, as dúas primeiras sesións son as máis relevantes.

Así, recordemos que na primeira sesión do módulo, o alumnado terá que realizar un pequeno escrito que mostre a comprensión duns gráficos elaborados polo profesor. O escrito permite información moi valiosa que indique o nivel de destreza lingüística de cada alumnado, as competencias escritas e, ao ser en formato dixital, as competencias dixitais básicas (nas TIC).

Nesta actividade, o alumnado, en grupos, ten que debater o artigo, esquematizar os puntos chave e realizar un debate colectivo. Por iso, tamén ofrece valiosísima información, especialmente para avaliar as competencias de comprensión lectora e organización da información e a capacidade de chegar a conclusións, a capacidade de funcionamento grupal e cooperativo e as competencias orais e de debate.

Por outra banda, a segunda actividade (5 sesións) basease nun traballo grupal de investigación. Neste sentido, preténdese avaliar o nivel de autonomía do alumnado e as súas capacidades de investigación, análise e recompilación de información.

Así, na primeira quincena teremos unha avaliación inicial bastante completa que nos permita obter esa información valiosísima e detectar posibles casos de alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo (NEAE) co obxectivo de adoptar as medidas máis axeitadas para cada caso.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Neste apartado propoñese as medidas de reforzo xerais para o alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo. Para iso hai que ter en conta os principios da normalización e inclusión presentes na LOE. Polo tanto, ademais das medidas ordinarias contempladas no Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado de centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de educación, no seu artigo 9 (Ver Anexo X) e as medidas expostas no apartado 6.1 desta programación, a medida xeral empregada para establecer as medidas cara a atención á diversidade é a flexibilización, especialmente na metodoloxía didáctica.

Así, tal e como afirman varias autoras e autores, a metodoloxía maioritaria empregada na programación favorecen a flexibilización e, con ela, a atención á diversidade.

A lóxica disto é que, por exemplo, nos traballos de investigación (baseados en proxectos) o alumnado que ten unhas competencias por riba da media poidan afondar máis na temática, favorecendo así a súa aprendizaxe e, ao mesmo tempo, permita ao alumnado con competencias por debaixo da media que poida alcanzar os obxectivos. Ambos fan a mesma tarefa seguindo os principios da normalización e da inclusión, e teñen que alcanzar os mesmos obxectivos básicos, pero permite, ademais, ir máis aló deses obxectivos. De aí que, a flexibilidade, favoreza a atención á diversidade.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A educación en valores é un dos piares básicos da escola pública que fai avanzar cara un mundo mellor; máis igualitario, pacífico, solidario e respectuoso. A propia LOMCE no seu preámbulo (XIV) establece que «un dos principios nos que se inspira o Sistema Educativo Español é a transmisión e posta en práctica de valores que favorezan a liberdade persoal, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a tolerancia, a igualdade, o respecto e a xustiza, así como que axuden a superar calquera tipo de discriminación».

Así, neste apartado vanse destacar seis valores fundamentais para a ensinanza.

1. En primeiro lugar, o coidado do medio ambiente, imprescindible para a conservación do planeta e o benestar das xeracións futuras. Na programación, concretamente, tratamos o tema en base o uso das TIC empregando as ferramentas dixitais en substitución do papel, pois, así, ademais de favorecer as competencias dixitais, non se malgastan recursos. O alumnado ten que coñecer a motivación ecolóxica desta elección e reflexionar sobre ela. Cabe destacar que o 5 de xuño é o Día Mundial do Medio Ambiente da Organización das Nacións Unidas (ONU) e unha das conmemoracións obrigatorias segundo o artigo 8.1 da Orde do 28 de maio de 2018 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2018/2019, nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia.
 2. A educación para a interculturalidade, imprescindible para unha sociedade igualitaria e xusta, é un dos temas tratados dun xeito transversal na aula.
 3. A promoción activa da saúde é outro dos valores fundamentais na ensinanza. Neste caso, destacar sobre todo que na programación hai unha unidade didáctica nomeada «o dereito á saúde», a primeira, e que en FOL a promoción da saúde toma maior forma coa Prevención dos Riscos Laborais, na primeira Unidade Formativa. Ademais de celebrar o 7 de Abril, día Mundial da Saúde (da ONU).
 4. Por outra banda, outro valor importantísimo e de absoluta actualidade, nestes anos de desinformación e «fake-news», é a educación para a análise dos Mass-Media. Neste sentido, na programación hai varias actividades onde se emprega a prensa dixital como recurso (moi axeitado na avaliación inicial).
 5. Respecto á diversidade afectiva-sexual e de identidade de xénero, tema esencial mentres exista o patriarcado, salienta que tamén é un mandato legal a súa inclusión na ensinanza en conformidade co establecido no artigo 26.2 da Lei 2/2014, do 14 de abril, pola igualdade de trato e a non discriminación de lesbianas, gais, transexuais, bisexuais e intersexuais en Galicia. Para implementar o respecto aos dereitos LGBT+ o alumnado participará, entre outras actividades, no Orgullo de Inverno que organizo dende a comisión de igualdade.
 6. Por último, a perspectiva de xénero en pro da igualdade entre mulleres e homes é imprescindible pola mesma xustificación que a anterior, pola persistencia do patriarcado. Tamén é un mandato legal polas razóns esgrimidas no punto 4.0 á que hai que engadir a celebración do Día Internacional da Muller, o 8 de Marzo en referencia ao artigo 8.1 da Orde do 28 de Maio de 2018 antes mencionada, así como o día contra a violencia machista (o 25N) e outras actividades organizadas dende a comisión de igualdade.
- Na segunda unidade didáctica temos unha actividade concreta para tratar a temática. Tamén é unha cuestión que se tratará de forma transversal na praxe docente co uso da linguaxe non sexista.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Á marxe das actividades de ensino-aprendizaxe deseñadas para cada unha das unidades didácticas, cómpre describir outras actividades que se diferenzan daquelas polos recursos, tempos e espazos necesarias para o seu desenvolvemento: actividades complementarias e extraescolares

A intención de programar este tipo de actividades no módulo de FOL é completar a formación do alumnado, achegándonos á realidade social, escoitando outras voces á marxe da do profesor, coñecendo de primeira man os recursos cos que contarán como traballadores ou desempregados, etc. A continuación defínense ambos tipos de actividades, enumerando algunhas das que poden ser programadas polo departamento para ser levadas a cabo durante o curso escolar:

Actividades complementarias: realízanse co alumnado en horario lectivo e, formando parte da programación, teñen un carácter diferenciado polo momento, espazo ou recursos que utilizan.

1ª- Charla-coloquio e práctica sobre técnicas de primeiros auxilios: actividade complementaria aos temas de saúde laboral. Ten por obxecto que un profesional de enfermería/ membro de Protección Civil ou similar dea unha charla teórica/práctica sobre as distintas técnicas de primeiros auxilios (transporte de accidentados, cómo inmovilizar a un/ha alumno/a cunha fractura, cómo actuar ante unha queimadura, actuación ante un conato de afogamento por obstrución dun obxecto). O alumnado participará activamente nas actividades que propoña o experto.

2ª- Simulacro de evacuación do instituto: esta actividade é extensible a toda a comunidade educativa do instituto, coa colaboración da Dirección do centro onde se solicitará apoio a Protección Civil, Policía Municipal, Bombeiros e Centro de saúde máis próximo. O obxectivo desta actividade é coñecer a posta en práctica dun plan de emerxencia e evacuación.

3ª- Cine fórum: visionado de películas como ferramenta de aprendizaxe. O alumnado deberá cubrir un cuestionario con varios temas de reflexión unha vez remata a película. Tamén dará lugar ao debate e a posta en común de ideas. É unha actividade adecuada para levar a cabo tras as sesións de avaliación de cada trimestre. Exemplos de películas que poderíamos proxectar:

- A sorte durmida
- Os luns ao sol
- Piratas de Silicon Valley
- Erin Brockovich
- Recursos Humanos
- En busca da felicidade
- En terra de homes
- Glengarry Glen Ross
- Ciudadano Kane
- A herdanza
- O método

- Inside Job
- It's a free world (Nun mundo libre)
- Raining Stones (Chovendo pedras)
- O apartamento
- Pride

Actividades extraescolares: son aquelas organizadas polo centro, que deben figurar na programación xeral anual, aprobada polo Consello Escolar e que se realizan fóra de horario lectivo e de forma voluntaria. Por exemplo:

- 1ª- Visita a unha oficina do Servizo Público de Emprego: comprobación en espazo e tempo real de cómo se tramitan as solicitudes de prestación por desemprego e outras accións de formación e orientación laboral levadas a cabo na oficina. Esta actividade deberá desenvolverse unha vez traballadas as unidades relacionadas coas Relacións Laborais e a Seguridade Social.
- 2ª- Visita aos Xulgados do Social de Vigo: trátase de coñecer as instalacións e asistir a algún xuízo no que se diriman asuntos relacionados coas unidades, como poden ser: despedimentos, determinación da relación laboral, accidente de traballo,...
- 3ª- Feiras de Emprego e Orientación Laboral, que se organicen na comunidade galega ou fóra dela, sempre e cando contemos con orzamento para organizar os desprazamentos.